

Referat

AALBORG BYRÅD

Aalborg Byråd

Skoleudvalget

Mødet den 05.09.2017 kl. 08.30 - 12.30

Utzon Center, Slotspladsen, 9000 Aalborg

**Aalborg
Kommune**

Indholdsfortegnelse

Åben

1	Godkendelse af dagsorden	1
2	Orientering om udviklingsprojekt "Arkitektur er en leg"	2
3	Godkendelse af nyt klageorgan vedr. mobning	6
4	Drøftelse af afrapportering fra dialogmødet om fællesskabskultur og visitation	9
5	Orientering om status på implementeringen af ny model på tosprogsområdet	13
6	Godkendelse af servicetjek af integrationen på skoleområdet	15
7	Godkendelse af ændret organisering og drift af Udvidet SSP	22
8	Orientering om spørgeramme og proces for evaluering, Skoleudvalget 2014-2017	25
9	Drøftelse af rammeaftale om fælles strategisk forskningsprojekt "Viden i skolen"	28
10	Orientering fra rådmand og direktør	32
11	Eventuelt	34
12	Godkendelse af referat	36

Tid	Tirsdag 5. september 2017, kl. 08.30
Sted	Utzon Center, Slotspladsen, 9000 Aalborg
Afbud	
Til stede	Jan Nymark Thaysen, Hans Thorup, Per Clausen, Tina French Nielsen, Lisbeth Lauritsen, Helle Frederiksen, Jørgen Hein
Øvrige deltagere	Martin Østergaard Christensen, Hardy Pedersen, Jakob Ryttersgaard, Kristina Østergaard Kristoffersen og Pernille Fruergård Simonsen, Leder af Utzon Center Lasse Andersson var til stede under punkt 2., PPR-chef Kari Rune Jakobsen og sektorleder Brian Klitgaard var til stede under punkt 4.
Øvrige oplysninger	Helle Frederiksen forlod mødet kl. 11.30 under behandling af punkt 6.

Punkt 1.

Godkendelse af dagsorden

Beslutning:

Godkendt.

Punkt 2.

Orientering om udviklingsprojekt "Arkitektur er en leg"

2017-041611

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets orientering, information om udviklingsprojektet "Arkitektur er en leg".

Leder af Utzon Centret, Lasse Andersson orienterer om udviklingsprojektet.

Beslutning:

Til orientering.

Sagsbeskrivelse

Nærværende sag fremsendes for at orientere Skoleudvalget om, at Utzon-centret igangsætter et nyt udviklingsprojekt bl.a. i samarbejde med Aalborg Universitet, UCN, VisitAalborg og Danmarks Radio. Nordea Fonden har bevilget 11 mio. kr. til projektet.

Leder af Utzon Centret, Lasse Andersson, deltager på Skoleudvalgets møde og orienterer om udviklingsprojektet.

Projektbeskrivelse udarbejdet til Nordea-Fonden er vedhæftet som bilag til indstillingen.

Baggrund

Projektets målsætning

Målet med projektet er ikke at skabe små nye arkitekter, men at frisætte det enkelte barn til at lære på nye måder igennem hands-on eksperimenter og via arkitekturens verden at forstå fag der ofte søges indlært teoretisk og bogligt. Over en fire-årig periode vil Utzon Center med projektet arbejde med at give børn i skolealderen nye veje til at tilegne sig særligt de matematiske og naturfaglige fag.

Via arkitektur, leg og teknologi at tage 50.000 børn med på en moderne dannelsesrejse, hvor hænder og hoved er lige vigtige dele.

At være dagsordensættende i Danmark på rumlige udstillinger målrettet børn, unge og familier og med legen som omdrejningspunkt at styrke barnets tro på egne evner og forme robuste fællesskaber og familieoplevelser.

At undersøge hvorledes arkitekturen med sin både kunstneriske og teknologiske aspekter kan være katalysator for at forme ny kreativ læring, der på en og samme tid udfordrer og arbejder med målstyringen i den danske folkeskole.

Skabelse af en ny arkitekturformidlingsplatform via netværksskabelse og kompetenceudvikling blandt folkeskolernes matematik, naturfagslærere samt håndværk og designlærere.

Projektets målsætning evalueres løbende i de forskellige aktiviteter og opsamles afslutningsvis. Evaluering og vidensopsamling udvikles i samarbejde med førende forskere inden for læring og teknologi.

Aktiviteter i projektet

Der igangsættes følgende handlinger i projektet:

- 3 formiddage i alle skoleuger tager guides fra Utzon Centret imod en skoleklasse fra Aalborg Kommune. Det vil sige ca. 360 skoleklasser over tre år,
- Der er et fast tilbud hvor skoler og fritidstilbud kan booke og møde op på egen hånd og udforske Utzons univers.
- Der udvikles online undervisningsmateriale i samarbejde mellem Utzon Center, Aalborgs Skoler og Danmarks Radio.
- Der udvikles et nyt koncept, hvor folkeskoleklasser får mulighed for at komme på lejrskole i Aalborg med fokus på arkitektur.

- Der afvikles udviklingsforløb med fokus på kompetenceudvikling og nytænkning af mødet mellem det kreative og det matematiske for Aalborg Kommunes lærere i samarbejde med UCN og AAU.
- Vidensopsamling og evaluering

Økonomi og parter

Projektets samlede budget er på 15 mio. kr.; herunder bidrager Nordea-Fonden med 11 mio. kr. Skoleforvaltningen i Aalborg Kommune bidrager med 0,5 mio. kr. årligt samt lærertimer, udvikling, kommunikation værdisat til 0,75 mio. kr. Samtlige bidragsydere fremgår af projektet.

De øvrige parter i projektet er: Aalborg Universitet, University College Nordjylland, Visit Aalborg og Danmarks Radio.

Bilag:

Arkitektur er en leg - projektbeskrivelse.docx

Punkt 3.

Godkendelse af nyt klageorgan vedr. mobning

2017-038843

Skoleforvaltningen indstiller at Skoleudvalget godkender,

at skolebestyrelserne senest den 1. november skal opdatere deres antimobbestrategi
at beføjelsen til at håndtere klager kommunalt delegeres til et udvalg bestående af
    sektorleder for inklusion, en trivselsperson samt en forældrerepræsentant fra
    Fælles Rådgivende Organ
at Skoleudvalget to gange årligt modtager en orientering om bl.a. klageantal, afgørelser og
antallet
    af sager videregivet til den nationale klageinstans

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Nærværende sag fremsendes, fordi Undervisningsmiljøloven er blevet ændret. Der er bl.a. kommet skærpede krav til skolernes antimobbestrategier og elever og forældre har fået mulighed for at klage over skolens handlingsplan i en konkret mobbesag. Skoleudvalget skal bl.a. tage stilling til, hvordan den kommunale klageinstans skal udmøntes.

Baggrund

I august 2016 kom "Aktionsplan for at forebygge og forhindre mobning" udarbejdet af Børns Vilkår, Børnerådet, Red Barnet og Undervisningsministeriet med input fra relevante organisationer. På baggrund af anbefalinger heri blev ændringer i undervisningsmiljøloven og Folkeskoleloven vedtaget den 28. marts 2017 med ikrafttrædelse den 1. august 2017.

Loven medfører:

- Skærpede krav til antimobbestrategi på skolerne
- Klageadgang til Kommunalbestyrelsen
- En statsligt klageinstans under Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM)

Aalborg Kommune modtager i 2017 kr. 114.000 og i 2018 kr. 273.000 gennem bloktilskuddet fra staten.

Skærpede krav til antimobbestrategier

Det fremgår af undervisningsmiljøloven, at skolebestyrelserne skal fastsætte en antimobbestrategi, herunder en strategi mod digital mobning. Hvis skolen ikke har en antimobbestrategi, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en sådan, som gælder, indtil en antimobbestrategi bliver fastsat af skolebestyrelsen. Antimobbestrategien skal være tilgængelig på skolernes hjemmeside.

I Aalborg Kommune har skolerne tidligere udarbejdet en antimobbestrategi. Mange af strategierne medtager dog ikke det nye perspektiv på digital mobning. Derfor er der behov for, at skolerne efterser og opdaterer deres antimobbestrategi. Skoleforvaltningen foreslår, at der sættes en deadline 1. november i forhold til denne opdatering. Da skolerne tidligere har udarbejdet antimobbestrategier vurderes det ikke nødvendigt at udarbejde en central strategi.

Klageadgang til kommunalbestyrelsen

Hvis en skole konstaterer mobning, skal der udarbejdes en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt bringes til ophør.

Tilsvarende skal der udarbejdes en handlingsplan, hvis forældremyndighedsindehavere anser det for nødvendigt som følge af elevens bekymrende tilstand eller adfærd på grund af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign. Handlingsplanen skal udarbejdes senest 10 arbejdsdage efter, at der er modtaget oplysning om problemerne.

Kommunalbestyrelsen vil efter den 1. august 2017 som udgangspunkt skulle tage stilling til enhver sag, hvor en elev eller dennes forældremyndighedsindehavere er utilfreds med skolens handlingsplan til at håndtere en konkret mobbesag. Hvis kommunalbestyrelsen ikke giver klager fuldt medhold, kan sagen sendes videre til den statslige klageinstans.

Berørte børn eller deres forældremyndighedsindehaver kan klage, hvis skolen ikke har overholdt en eller flere af de fire handlepligter, dvs.:

- Hvis skolen ikke har en antimobbestrategi (herunder en strategi for håndtering af digital mobning), eller hvis den eksisterende antimobbestrategi ikke er egnet til formålet.
- Hvis skolen ikke har foretaget de midlertidige foranstaltninger, der er nødvendige for at standse mobningen frem til iværksættelse af handlingsplanen
- Hvis skolen ikke har udarbejdet eller gennemført den vedtagne handlingsplan på baggrund af en henvendelse om mobning, eller at handlingsplanen ikke er tilstrækkelig til at løse problemet.
- Hvis skolen ikke har informeret de berørte elever/forældre om, hvilke tiltag de har vedtaget.

Kommunalbestyrelsen kan vælge at delegere beføjelsen til forvaltningen; herunder skolens leder. Skoleforvaltningen indstiller, at beføjelsen uddelegeres til et udvalg bestående af sektorleder for inklusion (formand for udvalget), en trivselsperson samt en forældrerepræsentant fra Fælles Rådgivende Organ. Udvalget kan ved behov indhente udtalelse fra PPR og Skoleforvaltningens SSP-konsulent om den konkrete sag.

Da det er vanskeligt på forhånd at vurdere antallet af indkomne sager og dermed arbejdsmængden i udvalget, foretages der efter et halv år en revurdering af, om det er den rigtige bemanding i udvalget.

Ved enhver klagebehandling skal der, forinden der afgives skriftlig svar, udarbejdes en analyse; herunder samtale med elev og forældre samt skolens ledelse og medarbejdere. Derudover skal der være tilbud om konfliktrådgivning mellem forældre/elev og skole.

Det stående udvalg tager løbende stilling til klagerne. Der må højst gå fire uger fra klagen er modtaget til, der er givet skriftlig tilbagemelding til skole og forældre/elev.

Såfremt der gives medhold i en klage, skal skolen ændre i elevens handlingsplan.

Skoleudvalget modtager to gange årligt en orientering om bl.a. klageantal, afgørelser og antallet af sager videregivet til den nationale klageinstans.

En statslig klageinstans under Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM)

Hvis en klager ikke får fuldt medhold og ønsker sagen prøvet i den statslige klageinstans, skal sagen sendes videre til Dansk Center for Undervisningsmiljø.

Når DCUM frem til, at der konkret er tale om en tilsidesættelse af en handlepligt, som fortsat består, gives DCUM adgang til at udstede et påbud om at opfylde pligten inden for en rimelig frist. Efterlever en skole ikke et udstedt påbud, vil DCUM efter forslaget kunne anmode Statsforvaltningen, om at påse, at skolen efterlever påbuddet.

Punkt 4.

Drøftelse af afrapportering fra dialogmødet om fællesskabskultur og visitation

2017-019916

Skoleforvaltningen indstiller, at Skoleudvalget drøfter udkommet af dialogmødet samt det videre arbejde.

PPR-chef Kari Rune Jakobsen og sektorleder Brian Klitgaard giver en status på inklusion og rapporten fra Teknologirådet.

Beslutning:

Drøftet.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Skoleudvalget afviste 23. januar 2017 forslag til ny visitationsmodel og igangsatte i stedet en ny proces for visitation og økonomisk styring af specialundervisningsområdet.

Dette involverede blandt andet allokeringen af en sektorleder under skolechefen til opfølgning på og udvikling af inklusionsindsatsen samt planlægningen af et dialogmøde med blandt andet skolebestyrelsesmedlemmer og organisationer vedr. fællesskabskultur og visitation.

Denne sagsbeskrivelse følger op på dialogmødet om fællesskabskultur og visitation og giver en kort status på øvrige igangsatte initiativer og den videre proces.

Afrapportering fra dialogmødet om fællesskabskultur og visitation

Dialogmødet om fællesskabskultur og visitation blev afviklet den 12. juni 2017 i samarbejde med Teknologirådet.

Dialogmødet havde til formål at få interessenternes input til området samt at øge bevidstheden om de temaer og dilemmaer, som er knyttet til inklusion og visitation. Formålet var ligeledes at afdække visioner og ønsker, samt at opbygge videngrundlag til den videre proces.

Dialogmødet forløb som planlagt med cirka 150 deltagere. Deltagerne blev efterfølgende inviteret til en spørgeskemaevaluering af dialogmødet, og evalueringen viste generelt tilfredshed med arrangementet. Resultatet af evalueringen fremgår af bilag 1. Skoleudvalget havde afsat et budget på 300.000 kr. til det samlede forløb, og budgettet er blevet overholdt.

På baggrund af dialogmødet har Teknologirådet udfærdiget en rapport, der samler alle input fra dialogmødet. Rapporten kan læses i sin fulde form i bilag 2. Forvaltningen hæfter sig særligt ved de fem nedenstående (og til dels sammenhængende) områder, der bør indgå i det videre arbejde med øget fællesskabskultur og visitation.

1. Mindset
At skabe fællesskaber for alle afhænger i høj grad af kultur og mindset. Lærer og pædagoger, forældre, skoleledere mv. er alle vigtige parter i dette. Forældreaccept, åbenhed, samarbejde og konstruktiv dialog er centralt for at skabe fællesskaber for alle, og det gode samarbejde skal være bygget på tillid og dialog. Alle børn er forskellige, og alle børn skal mødes hvor de er.
2. Kommunikation, gennemsigtighed og forventningsafstemning
I arbejdet med at skabe fællesskaber for alle og i afklarings- og visitationsprocesser er kommunikation, gennemsigtighed og forventningsafstemning centralt. Processerne skal være tydelige for alle involverede, og højere grad af transparens og forventningsafstemning vil formentlig kunne afhjælpe noget af den oplevede ventetid. Når et barn med vanskeligheder inkluderes i et fællesskab kan åbenhed derudover være med til at skabe forståelse og accept.
3. Overlevering og god overgang
På dialogmødet blev der peget på, at der fortsat kan arbejdes med overleveringsprocesser mellem institutioner, så viden og information ikke går tabt. Der er allerede i dag procedurer, overleveringsmøder osv., men der er et fortsat behov for at fokusere på den gode overlevering.
4. Fleksible forløb og fokus på tilbagevenden til almen skolen
På dialogmødet blev der efterspurgt mere fleksible tilbud. Det kan eksempelvis være ved i højere grad at integrere specialistkompetencer i almen skolen eller ved at muliggøre bedre flow mellem tilbud. Ligeledes bør der altid være fokus på, hvordan et barn kan vende tilbage til et almen eller mindre indgribende tilbud.

5. Relationer og den gode samtale

Når et barn oplever vanskeligheder, er forældrene i en sårbar situation. Det stiller store krav til kommunikationen mellem fagprofessionelle og forældre, hvor der skal opbygges gode relationer funderet på tillid. Sådanne situationer kan involvere svære samtaler, hvor netop relationen og den anerkendende dialog er central for forældrenes oplevelse. Der bør derfor være yderligere fokus på god dialog, mødeledelse og kommunikative kompetencer.

Skolebesøg og god sagsbehandling

Sektorlederen for kvalitet i inklusion har nu været på besøg ved 20 skoler, og det er generelt oplevelsen, at der – i sammenligning med og på baggrund af skolebesøgene afholdt af PPR og Læring & Pædagogik i sidste skoleår – er sket en større bevidstgørelse og systematisering af indsatsen ift. inklusionsområdet.

Skolerne arbejder generelt med at opbygge et mindset og koncept for, hvorledes medarbejdere og ledelse agerer ift. inklusionsområdet, og der begynder at være en rød tråd i flere skolers indsats. Det er generelt indtrykket, at man på disse skoler i højere grad lykkes med at skabe fællesskaber for alle, end på de skoler hvor den røde tråd fortsat er utydelig.

Skolerne er dog også forskellige i deres tilgang, og der er stadig udfordringer og et uforløst potentiale. De største udfordringer opleves de steder, hvor skolen ikke har en systematiseret og klar beskrivelse af, hvorledes skolen håndterer inklusionsindsatsen.

De resterende skolebesøg vil blive gennemført i efteråret 2017, hvorefter der vil blive fulgt op på alle skoler. Generelt er det vurderingen, at der på skolerne kan arbejdes mere med den interne struktur, hjælpefunktioner, samt et mere fleksibelt ressourceforbrug.

Som et led realiseringen af PPR's udviklingsstrategi arbejdes der lige nu med indsatserne "God skik for sagsbehandling" og "Mere borgerrettet hjemmeside". Formålet med indsatserne er at kvalificere sagsbehandlingen med særligt fokus på ensartethed, dialog og høj inddragelse af børn og forældre, samt at gøre adgangen til oplysninger om sagsbehandlingen let tilgængelig via hjemmesiden.

Den videre proces

I det videre arbejde med inklusion og visitation er det naturligt, at opgaven overleveres til og følges tæt af det nye Skoleudvalg. Det kommende Skoleudvalg vil dermed få muligheden for både at sætte rammerne for inklusionsindsatsen, og følge op på de fremsatte mål gennem de 4 år, som byrådsperioden løber over.

Det nuværende Skoleudvalg vil overlevere erfaringerne fra de sidste fire års arbejde med området ved, at Skoleudvalgets drøftelser vil blive indarbejdet i et udkast til kommissorium, som Skoleudvalget behandler i oktober 2017. Kommissoriet behandles af det nye Skoleudvalg i starten af 2018.

Bilag:

Bilag 1- Evaluering af dialogmødet om fællesskabskultur og visitation, 12. juni 2017.docx

Bilag 2 - Teknologirådets rapport fra dialogmøde 12. juni 2017.docx

Punkt 5.

Orientering om status på implementeringen af ny model på tosprogsområdet

2016-026939

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets orientering, status på implementeringen af ny model på tosprogsområdet.

Beslutning:

Til orientering.

Bilag:

Status for implementeringen af ny model på tosprogsområdet

Bilag 1 - Statistik over andelen af tosprogede elever.docx

Status for implementering af ny model for tosprogsområdet.pdf

Punkt 6.

Godkendelse af servicetjek af integrationen på skoleområdet

2017-006385

Skoleforvaltningen indstiller, at Skoleudvalget anbefaler, at byrådet godkender rapporten ” Servicetjek af integrationen på skoleområdet” og herunder,

at rapporten viser, at der i Aalborg Kommune er stort fokus på at understøtte integrationen af børn og deres familier gennem den daglige pædagogiske praksis, samt er der i implementeringsarbejdet forsat skal arbejdes for en styrkelse indenfor områderne forældresamarbejde, dansk som andetsprog som en dimension i alle fag samt kompetenceudvikling af medarbejdere både i basisundervisningen samt den almene undervisning i skolens fag.

at der arbejdes med tilpasninger af bosætningspolitikken som den bæredygtige og langsigtede løsning i forhold til bedre integration og fordeling af tosprogede elever og deres familier i hele Aalborg Kommune.

at en eventuel model for bedre integration og fordeling gennem ændrede skolevalg baseres på rådgivning og frit skolevalg frem for pålæg og begrænsning af frit skolevalg, da dette vil fungere bedre med princippet i den nuværende praksis om 'distriktets børn på distriktets skoler'.

Beslutning:

Anbefales til Byrådet.

Sagsbeskrivelse

Resume

Hermed fremlægges en analyse af tosprogsområdet for skolevæsnet i Aalborg Kommune som følge af byrådets beslutning 9. januar 2017 om at gennemføre et servicetjek af integrationen på skole- og dagtilbudsområdet. Formålet med servicetjekket er at tilvejebringe en status på integrationsindsatsen med særligt fokus på folkeskolerne.

I servicetjekket tages udgangspunkt i lovgivningens definition af tosprogede børn. I lovgivningen står der:

"Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk" (Lovbekendtgørelse nr. 747 af 20. juni 2016).

Baggrund

Den 9. januar havde byrådet en drøftelse, der førte til en beslutning om at gennemføre 'et servicetjek af integrationen på skole- og dagtilbudsområdet'. I beslutningen blev der lagt vægt på, at de lokale daginstitutioner og skoler skal ses som en del af de lokalsamfund, de befinder sig i. Det handler således både om, at en god integrationsindsats begynder ved forældrene, og at emnet vurderes i en helhed i forhold til de øvrige indsatser på området.

Skoleudvalget godkendte et kommissorium for arbejdet med undersøgelsen på skoleområdet på mødet den 7. marts. 21. marts blev Skoleudvalget orienteret om arbejdet og på mødet den 16. maj behandlede Skoleudvalget det fremlagte 'Servicetjek af integrationen på skoleområdet i Aalborg Kommune'. Udvalget videresendte undersøgelsen til Byrådet med indstilling om godkendelse.

På mødet den 19. juni 2017 behandlede Byrådet sagen og besluttede at tilbagesende sagen til fornyet behandling i Skoleudvalget med henblik på udvalgets stillingtagen til supplerende oplysninger i sagen, som var blevet fremsendt sent i forløbet. De supplerende oplysninger var dels et notat om modersmålet som ressource i undervisningen af tosprogede elever og dels et notat om mulige indsatser i skolevæsnet for at styrke integrationen af tosprogede elever og deres familier.

På baggrund af ovenstående sagsforløb har Skoleforvaltningen besluttet at lave en ny gennemskrivning af undersøgelsen med henblik på at udforme en samlet rapport med indledning, resumé, beskrivelse af igangværende indsatser og forslag til nye indsatser som supplement til det tidligere afrapporterede indhold. En disposition for rapporten blev godkendt af Skoleudvalget på mødet den 15. august.

Den fremlagte rapport er opdelt i følgende fire dele:

- Del 1 – Baggrund
- Del 2 – Analyse, vurderinger og anbefalinger
- Del 3 – Status på integrationsindsatsen
- Del 4 – Konklusion og anbefalinger

I Del 1 redegøres først for de vurderinger og anbefalinger der kom ud af analysen på tosprogsområdet fra 2016 og derefter for, hvordan den nuværende praksis på tosprogsområdet er indrettet.

Del 2 indledes med selve analysen, som består af to dele:

1. En statistisk analyse af sammenhængen mellem andelen af tosprogede elever på folkeskolerne og elevernes læring, trivsel og uddannelsesmuligheder.
2. Forskningsbaseret viden om hvad der er væsentligt, når målet er at styrke tosprogede elevers læring, trivsel og udvikling og deres integration i det danske samfund.

Gennem analysen afdækkes viden om udfordringer på området samt viden om, hvad der kendetegner en praksis på tosprogsområdet, som understøtter tosprogede elevers læring og trivsel bedst muligt. På den baggrund afsluttes del 2 med Skoleforvaltningens vurdering af udfordringer samt anbefalinger til skolernes praksis på tosprogsområdet.

I del 3 foretager Skoleforvaltningen en vurdering af, om Aalborg Kommune med den nuværende praksis på tosprogsområdet lever op til anbefalingerne fra del 2. Derudover beskrives også hvilke indsatser Skoleforvaltningen og skolerne har iværksat for at imødegå de afdækkede udfordringer. Del 3 afsluttes med en gennemgang af modeller for fordeling af tosprogede elever mellem folkeskolerne som Aarhus og Københavns kommuner har gjort sig erfaringer med gennem de seneste 5-10 år.

I rapportens del 4 – Konklusion og anbefalinger – sammenfattes rapportens formål og konklusioner samt Skoleforvaltningens anbefalinger til det videre arbejde på tosprogsområdet.

Praksis på tosprogsområdet i skolevæsenet

Den nuværende praksis på tosprogsområdet i skolevæsenet er baseret på et princip om, at distriktets børn går på distriktets skole, og således også de tosprogede elever. Denne praksis, der blev vedtaget af byrådet 13. februar 2017, er et opgør med den hidtidige praksis, hvor modtageklasser, basishold og tokulturelle klasser er blevet etableret efter behov på ca. 10 udvalgte skoler.

Hidtil er nyankomne tosprogede elever med behov for basisundervisning blevet henvist til et modtagelsestilbud, hvilket for nogen har været et tilbud på en anden skole end den lokale distriktsskole. Først efter endt basisundervisning har de tosprogede elever haft frit skolevalg og har dermed haft mulighed for at vælge et undervisningstilbud på den lokale distriktsskole.

Alle folkeskoler i Aalborg Kommune skal i dag være i stand til at etablere og tilbyde basisundervisning i dansk som andetsprog til elever på skolen, som måtte have behov herfor. Tosprogede elever er således fra starten omfattet af reglerne om frit skolevalg på lige vilkår med alle andre elever.

For yderligere information om gældende praksis henvises rapporten i bilag 1, side 8.

I det følgende redegøres for rapportens konklusioner, jf. bilag 1, side 48.

Konklusioner fra rapporten

Den statistiske analyse viser, at elevernes gennemsnitlige faglige resultater og uddannelsesparathed er lavere på de skoler, der har de største andele af tosprogede elever. Også de tosprogede elevers gennemsnitlige faglige resultater er lavere på hovedparten af disse skoler. Men der er samtidig nogle enkelte skoler, hvor de tosprogede elever opnår højere karaktergennemsnit end alle elever på skolen. Disse resultater ligner resultaterne fra mange internationale undersøgelser af området, som viser at tosprogede elevers udvikling af andetsproget og deres faglige niveau i skolen generelt set er ringere end etsprogede elevers.

Analysen giver ikke belæg for at konkludere, at høje andele af tosprogede elever på en skole er årsagen til, at elevernes faglige resultater og uddannelsesparathed ligger lavere end gennemsnittet for skolerne i Aalborg Kommune. Der må således være andre faktorer, der er medvirkende til, og måske endda mere afgørende, for elevernes faglige resultater og grad af uddannelsesparathed. Noget af forskellen kan forklares med den gennemsnitligt lavere socioøkonomiske status på de skoler, der har høje andele af tosprogede elever. Andre faktorer kan være praksis og kompetencer på skolen, modersmålsundervisning, etnisk herkomst, traumatisering, alder ved ankomst til Danmark mv.

Analysen viser desuden, at skoler, der har over 30 % tosprogede elever, generelt oplever lavere søgning til skolen blandt de familier, der bor i skoledistriktet, end øvrige skoler oplever. Analysens resultater tyder således på, at opbakningen til skolen blandt borgerne i lokalområdet til en vis grad afhænger af andelen af tosprogede elever på skolen. Når andelen af tosprogede elever når op over 30 % ser den lokale opbakning således ud til at falde. Andre forklaringer på den lavere søgning kan fx være elever, der er henvist til andre skoletilbud (fx special- eller modtageklasse) eller elever, der geografisk set bor tættere på en anden skole end distriktsskolen.

Så længe andelen af tosprogede elever er under 30 % ser den lokale opbakning til skolen generelt ud til at være god.

Med afsæt i en gennemgang af forskning og undersøgelser inden for sprogtilegnelse og modtagelsestilbud sammenfattes følgende forskningsbaserede anbefalinger til praksis på tosprogsområdet i skolevæsenet:

1. Da et veludviklet andetsprog kommer ikke af sig selv, er det vigtigt, at en målrettet sprogpædagogisk indsats igangsættes så hurtigt som muligt.
2. Da nyankomne tosprogede elever kommer med vidt forskellige forudsætninger, udgangspunkter og ressourcer, er det vigtigt, at basisundervisningen er baseret på et princip om undervisningsdifferentiering.
3. Da elevernes udbytte optimeres, når det faglige indhold er udgangspunkt for sprogindlæringen, er det vigtigt, at basisundervisningen har et fagligt eller tematisk afsæt.
4. Da sent ankomne unge tosprogede elever har kort tid til at indhente almeneleverne både sprogligt og fagligt, har de brug for et særligt tilrettelagt modtagelsestilbud.
5. Da det øger nyankomne elevers udbytte af modtagelsestilbuddet, er det vigtigt, at der er et tæt samarbejde mellem lærere i modtagelsestilbuddet og lærere i almenklassen.
6. Da det er vigtigt, at også tosprogede elever får mulighed for at bidrage med og bygge ovenpå deres hidtidige læring og erfaringer, er det væsentligt, at de professionelle evner at opbygge inkluderende fællesskaber, der bygger på anerkendelse og respekt.
7. Da modersmålet spiller en betydningsfuld rolle i barnets tilegnelse af dansk som andetsprog, er det vigtigt, at forældrene ved, hvordan de kan understøtte barnets sproglige udvikling bedst muligt.
8. Da forældrene spiller en afgørende rolle i barnets sprogudvikling, er det vigtigt at forstå forældrene som en sproglig ressource, der kan understøtte, udfordre og bibringe eleven sproglige nuancer.
9. Da flere års deltagelse i modersmålsbaseret undervisning (2 år og derover) bidrager positivt til elevernes læring – både inden for andetsproget og inden for grundskolens øvrige fag – er det vigtigt, at modersmålet inddrages som ressource i undervisningen.
10. Da et veludviklet skolefagligt sprog har stor betydning for tosprogede elevers muligheder for at klare sig på lige fod med deres etsprogede jævnaldrende, er det vigtigt, at fokus på tosprogede elevers sproglige udvikling fastholdes gennem hele skoleforløbet.
11. Da der er en risiko for at tosprogede elever stagnerer i deres læring og udvikling efter endt basisundervisning, er det vigtigt, at der også i almentilbuddet fortløbende er fokus på sproglig og faglig udvikling som to sideløbende processer.
12. Da kvalitet i undervisningen af tosprogede elever kræver viden om andetsprogstilegnelse mv., er det vigtigt, at lærerne både i basisundervisningen og almentilbuddet har formelle kompetencer på området.

Skoleforvaltningens vurderinger på baggrund af analysen

På baggrund af ovenstående konklusioner og anbefalinger er det Skoleforvaltningens overordnede vurdering at både skolerne og Læring og Pædagogik arbejder målrettet med at videreføre og forbedre en praksis, der kan leve op til de anbefalinger analysen har afdækket.

Der igangsættes eksempelvis en særlig pædagogisk indsats i form af basisundervisning for nyankomne tosprogede elever i den nuværende praksis og skolerne har adgang til vejledning i at tilrettelægge basisundervisningen ud fra den tilgængelige viden om, hvordan der skabes effektiv basisundervisning af høj kvalitet.

Med den nuværende praksis er der forbedrede muligheder for at skabe en tidlig og tæt sammenhæng mellem basisundervisningen og elevernes almene klasser, da basisundervisningen foregår på alle relevante skoler. Endelig er der et vedholdende fokus på sproglig udvikling som en fortløbende proces gennem den supplerende undervisning i dsa efter afsluttet basisundervisning.

Alle tosprogede elever fra EU-lande, EØS-lande, Færøerne eller Grønland får i dag et tilbud om kommunalt betalt modersmålsundervisning forudsat at forældrene ønsker det og at der er min. 12 elever der har behov herfor. Hovedparten af de tosprogede elever i Aalborg Kommune har alene mulighed for at få flere års deltagelse i modersmålsbaseret undervisning gennem basisundervisningen og den efterfølgende supplerende undervisning i dsa.

Det er Skoleforvaltningens vurdering, at der er behov for særlig opmærksomhed på at udvikle følgende aspekter af praksis i den igangværende implementeringsproces for at leve op til anbefalingerne:

- Alle skoler forbedrer deres indsats med at integrere dsa som en dimension i undervisningen med henblik på at tosprogede elevers sproglige såvel som faglige udvikling stimuleres i alle fag.
- Udvikle indsatsen for et godt forældresamarbejde på alle skoler – herunder medarbejdernes viden og kompetencer inden for forældresamarbejde.
- Opkvalificere medarbejderne gennem kompetenceudvikling, så der er den nødvendige viden til stede som grundlag for kvalificerede undervisningstilbud i både modtagelsestilbuddene, i supplerende dsa-undervisning og den øvrige almene undervisning.

Den nuværende praksis skal virke i mindst to år før det er muligt at lave en første vurdering af kvaliteten i tilbuddet i forhold til den tidligere praksis med modtagerklasser på udvalgte skoler.

På baggrund af erfaringerne fra Aarhus og København kommuner med en fordelingsmodel for udvalgte grupper af tosprogede elever er det Skoleforvaltningens vurdering:

At en bedre fordeling af tosprogede elever kan bidrage positivt til de tosprogede elevers faglige resultater,

At en fordelingsmodel kan bidrage til en mere jævn fordeling af tosprogede elever mellem skolerne. Det er dog ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang indsatsen vil kunne udjævne de nuværende forskelle i andelen af tosprogede elever på skolerne,

At det er muligt at indføre metoder til bedre fordeling af tosprogede elever mellem skolerne på en måde, så både forældre til de pågældende tosprogede elever samt forældrene til øvrige elever accepterer indsatsen og anerkender værdien heraf,

At en bedre fordeling af tosprogede elever kan bidrage til, at flere etnisk danske elever og forældre bliver inddraget i indsatsen for bedre integration af tosprogede elever og deres familier i det danske samfund,

At en fordelingsmodel vil medføre øgede udgifter til sprogscreening, rådgivning og vejledning af forældre, pædagogiske indsatser (fx integrationsvejledere), skolebefordring og administration,

At en fordeling af udvalgte grupper af tosprogede elever mellem skolerne umiddelbart vil være i strid med princippet om 'Distriktets børn på distriktets skole'. Dette princip ligger til grund for den nuværende praksis på tosprogsområdet.

Anbefalinger fra rapporten

På baggrund af ovenstående konklusioner anbefaler Skoleforvaltningen:

At den igangværende implementering af ny praksis på tosprogsområdet fortsættes,

At implementeringsarbejdet styrkes indenfor forældresamarbejde, dsa som en dimension i alle fag samt kompetenceudvikling af medarbejdere både i basisundervisningen og i den almene undervisning i skolens fag.

At der sikres ro til implementeringsarbejdet de næste to-tre år,

At Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i fællesskab iværksætter et flerårigt program, der har til formål at udvikle et fælles fagligt fundament for arbejdet med tosprogede børns sprogudvikling samt at udvikle indsatserne på området i begge forvaltninger på baggrund heraf.

Hvis Byrådet ønsker at indføre nye indsatser for bedre integration og fordeling af tosprogede elever mellem skolerne, anbefaler Skoleforvaltningen:

At der arbejdes med tilpasninger af bosætningspolitikken som den bæredygtige og langsigtede løsning i forhold til bedre integration og fordeling af tosprogede elever og deres familier i hele Aalborg Kommune,

At en eventuel model for bedre integration og fordeling gennem ændrede skolevalg baseres på rådgivning og frit skolevalg frem for pålæg og begrænsning af frit skolevalg.

Argumentet for den sidste anbefaling er, at rådgivning og frit skolevalg vil fungere bedre med princippet om distriktets børn på distriktets skoler, end pålæg og begrænsning af retten til frit skolevalg.

Lovgivningsmæssigt grundlag

Folkeskolelovens bestemmelser om tosprogede elever – herunder især § 5, stk. 7.
Bekendtgørelse om undervisning i dansk som andetsprog.

Økonomiske konsekvenser

Indførelse af en fordelingsmodel som skitseret vil medføre årlige udgifter på mellem 5 og 12 mio. kr. afhængigt af, hvordan modellen indrettes. Den dyreste løsning indebærer, at de omfattede elever har krav på gratis befordring til og fra skole.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Bilag

1. Servicetjek af integrationen på skoleområdet, september 2017.

Bilag:

Bilag 1 Servicetjek af integrationen på skoleområdet i Aalborg Kommune 2017.pdf

Præsentation Skoleudvalget 05.09.2017.pdf

Punkt 7.

Godkendelse af ændret organisering og drift af Udvidet SSP

2016-004962

Skoleforvaltningen indstiller at Skoleudvalget godkender,

at organiseringen af Udvidet SSP ændrer form fra ét centralt mødeforum til 4 decentrale mødefora organiseret i familiegupperne. Specialgruppen deltager ad hoc.

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Udvidet SSP er et kommunedækkende fora, der sikrer koordinering og drøftelse af de mest kriminelle og truede unge i Aalborg Kommune med henblik på rette indsats i sagen. Det nuværende mødefora udsprang fra den tidligere Specialenhed, som var en kommunedækkende enhed ift. de mest kriminelle og truede unge i Aalborg Kommune. En enhed der blev lokalt forankret i de respektive familiegrupper tilbage i 2012.

Udvidet SSP mødes hvert kvartal i 2 timer, og drøfter status og videre handling i forhold til byens unge. I Udvidet SSP deltager en repræsentant fra ungemakkerskaberne i familiegrupperne og ad hoc Specialgruppen. Herudover deltager lederen af Midtbysjakket, repræsentant fra UU og PPR, Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens 2 SSP-konsulenter og endelig en repræsentant fra Nordjyllands Politi. Udvidet SSP understøttes af en formand i form af en faglig teamleder fra familiegruppen samt sekretariatsbistand fra Socialsekretariatet.

Forslaget om en ændret organisering tager sit afsæt i en drøftelse i Udvidet SSP dette forår. På mødet var der en åben drøftelse af deltagernes erfaringer med Udvidet SSP. Det blev drøftet, hvorvidt mødet havde fundet den rette form, eller der var anledning til fornyede overvejelser på området.

Tilbagemeldingerne var tydelige. Der var hos alle deltagerne et ønske om en lokal forankring i stedet uagtet en viden om et øget ressourceforbrug til området.

Den primære begrundelse var, at det vil styrke den lokale sammenhængskraft og viden i forhold til de unge på tværs af de respektive og helt afgørende og nødvendige samarbejdspartnere lokalt. Et øget kendskab som vurderes at medføre et fagligt bedre stykke arbejde og indsigt lokalt i forhold til Aalborg Kommunes unge. Blandt andet vil ændringen øge mulighederne for tidligere og rette indsats i forhold til de unge.

Det vurderes, at effekten og holdbarheden af lokale indsatser er bedre, da det blandt andet giver større mulighed for løbende justeringer. Herudover er der større tryghed i de tætte samarbejdsrelationer lokalt end centralt. Endeligt sikres et større ejerskab og kendskab til områdets tilstand ved, at alle rådgivere fra de respektive Ungeteams deltager lokalt. På denne måde reduceres sårbarheden ved opsigelser, sygdom etc.

Ændret organisering og drift

På denne baggrund foreslås det, at der i forlængelse af ungemakkerskaberne i familiegrupperne med ad hoc deltagelse fra Specialgruppen etableres lokale udvidede SSP-møder 4 gange årligt. Familiegrupperne sikrer indkaldelse og koordinering af møderne med rette deltagerkreds. Som udgangspunkt er det samme funktioner, der fortsat repræsenteres til møderne.

Varigheden af møderne tilpasses de lokale behov, men det vurderes umiddelbart, at 1 times varighed i langt overvejende grad vil være tilstrækkeligt. Det vil sige, at eneste, men ganske væsentlige ændring i Udvidet SSP, vil være, at det forankres lokalt og dermed styrkes sammenhængskraften og fagligheden lokalt. Det vurderes, at der med denne konstruktion fortsat sikres overblik over de unge, der færdes på tværs af byen.

Det betyder, at forslaget umiddelbart forventes at medføre et øget personaletræk på 100%. Fra 8 timer i dag pr. deltager i Udvidet SSP til 16 timer pr. deltager. Hertil kommer naturligvis øget tid til forberedelse og transport, da det samlede timetal er fordelt på flere møder.

Familiegrupperne og Specialgruppens ressourceforbrug vil være lidt mindre, da de alene deltager i egne møder lokalt. Specialgruppen forankres som kommunedækkende enhed i sammenhæng med én af de lokale familiegrupper, da Specialgruppen historisk set har haft meget få sager til drøftelse i Udvidet SSP, og dernæst er kommunedækkende.

Nordjyllands Politi har på Lokalrådsmøde oplyst, at de ønsker at støtte op om dette ændringsforslag, uagtet Nordjyllands Politi er særdeles presset på personaleresourcerne som følge af blandt andet grænsekontrollen samt omorganisering i eget regi.

Forslaget revurderes efter 1 års drift i alle områder.

Orientering til Familie- og Socialudvalget

Familie- og Socialudvalget vil fortsat blive orienteret om status på de mest kriminelle og truede unge 2 gange årligt i sammenhæng med tilstandsbeskrivelsen for byen.

Tidsplan

Ledermøde familiegrupperne	13.06.17
Sekretariatsmøde SSP/trivsel	21.06.17
FL, FB	09.08.17
FL, SK	Uge 33
Skoleudvalget	05.09.17
FSU	08.09.17

Punkt 8.

Orientering om spørgeramme og proces for evaluering, Skoleudvalget 2014-2017

2017-040637

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets orientering, spørgeramme og proces for evaluering, Skoleudvalget 2014-2017.

Beslutning:

Til orientering.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

I forbindelse med afslutningen af den nuværende byrådsperiode foretages der en evaluering i Skoleudvalget. Evalueringen skal sikre, at eventuelle forbedringer til det kommende Skoleudvalg for perioden 2018-2021 gennemføres.

Til dette er der udarbejdet en overordnet spørgeramme, der fremgår af bilag 1. Spørgsmålene vil blive sendt til medlemmerne af det eksisterende Skoleudvalg.

Processen

5. september 2017:	Orientering om spørgeramme og proces i Skoleudvalget
8.-17. september 2017:	Skoleudvalgsmedlemmerne udfylder spørgeskemaet online
3. oktober 2017:	Resultaterne af undersøgelsen drøftes i Skoleudvalget

Om evalueringen

Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen vil blive behandlet fortroligt og sendt til Skoleudvalget via mail. Resultaterne danner baggrund for en nærmere drøftelse og evaluering på Skoleudvalgsmødet den 3. oktober 2017. Evalueringen skal bidrage til at tilrettelægge en god introduktion til det nye Skoleudvalg.

Bilag:

Bilag 1 - Spørgeramme til skoleudvalget.docx

Punkt 9.

Drøftelse af rammeaftale om fælles strategisk forskningsprojekt "Viden i skolen"

2017-041792

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets drøftelse information om udkast til rammeaftale om det fælles strategiske forskningsprojekt "Viden i skolen".

Beslutning:

Udsættes til næste Skoleudvalgsmøde, hvor der skal redegøres for de positive effekter i relation til Aalborg Kommunes Skolevæsen og belastning af skolerne i Aalborg Kommune.

Sagsbeskrivelse

Nærværende sag fremsendes fordi skoledirektørerne på tværs af de Nordjyske kommuner i samarbejde med UCN og Århus Universitet har drøftet muligheden for at igangsætte et fælles strategisk forskningsprojekt "Viden I Skolen", som omfatter etablering og gennemførelse af 5 ph.d.-projekter. Skoleudvalget skal tage stilling til, om de ønsker, at Aalborg Kommune skal deltage i projektet samt drøfte finansieringen af projektet.

Baggrund

"Viden I Skolen" er et fælles strategisk forskningsprojekt, som omfatter etablering og gennemførelse af 5 ph.d.-projekter.

I vor tids offentlige sektor er forskningsbaseret viden en af forudsætningerne for at skabe kvalitet og innovation. Dette gælder også for uddannelsesområdet: Gode faglige, didaktiske og pædagogiske kompetencer hos medarbejderne i skolen og i professionsuddannelserne, er en vigtig forudsætning for at optimere elevernes tilegnelse af viden, udvikling og trivsel. "Viden i skolen" er en indsats for at skabe en endnu bedre skole, skabe bedre overgange fra dagtilbud til skole videre til ungdomsuddannelse og styrke grund- og efter/videreuddannelse inden for professionsuddannelserne.

Projektet er et fælles initiativ, hvor de Nordjyske skoler kan supplere praksisviden og kommunal uddannelsesudvikling med viden fra UCNs professionsforskning og Aarhus Universitets forskning. Intentionen med "Viden i skolen" er, at der skabes et nyt grundlag i Nordjylland for mere forskningsbaseret, lokalforankret viden, der udvikler den forskningsinformerede praksis i skole, grunduddannelse og i efter- og videreuddannelse.

Projektets formål er at styrke den forskningsbaserede udvikling inden for skoleområdet og samtidig forankre den forskningsmæssige praksis i de Nordjyske kommuner. Det enkle mål er, at "flere skal lære mere og trives bedre".

Der indgås særskilte og individuelle aftaler for hvert af de 5 ph.d.-projekter mellem de involverede parter, hvor øvrige vilkår for hvert enkelt ph.d.-projekt aftales.

De 5 ph.d.-projekter gennemføres inden for følgende forskningsområder:

- Professionsforskning og professionsudvikling i skolen
- Undervisnings- og læringsstrategier herunder feedback og formativ vurdering, selvreguleret læring, læringsudbytte og didaktik i skolen
- Entreprenørskab i skolen, herunder anvendelse af digitale medier
- Fagdidaktik, livsduelighed og specialpædagogik i skolen
- Ledelse og organisationsudvikling i skolen

Ph.d.-projekterne vil være forankret i den pædagogiske praksis og vil skulle bidrage til forskningsbaseret udvikling i en eller flere af de nordjyske kommuner.

Projektet igangsættes 01.09.2017 og afsluttes 31.12.2020. De fem ph.d.-stipendier gennemføres i perioden 01.12.2017-30.11.2020

Økonomi

Projektet har et samlet budget på 13 mio. kr. over 3 år, og der er lagt op til, at den samlede

kommunale medfinansiering udgør 3,4 mio. over 3 år fra den 1/12-2017. Aalborg Kommunes andel udgør 370.000 kr. pr. år, i alt 1,1 mio. kr. over 3 år.

Der er vedhæftet udkast til rammeaftale for forskningsprojektet.

Bilag:

Rammeaftale om _Viden i skolen_.docx

Punkt 10.

Orientering fra rådmand og direktør

Beslutning:

Til orientering.

Næste udvalgmøde afholdes på Nibe Skole den 3. oktober 2017, hvor det er "Matematikkens dag".

Bilag:

Skoleudvalgets aktiviteter..pdf

Punkt 11.

Eventuelt

Beslutning:

Intet.

Bilag:

Skoleudvalgets aktiviteter 2017.pdf

Punkt 12.

Godkendelse af referat

Beslutning:

Godkendt.